

cim, alterós'. En el Cpbr. de Castellarnau (1759), p. 23, figura la terra anomenada *Biscastros*, en doc. de 1625 (p. 179), i a la p. 49 torna a posar *lo Camp de Biscastro*; i l'IGC ho altera en *Biscastros*.

Si en un nom així es produí una sonorització *Bis-gastro, com que la *s* és caduca davant consonants sonores (*Caregue* < *Caresgue*, *brodar* < *brostar*), d'aquí podria venir *Bigastro*, municipi del partit judicial d'Oriola.⁵ De fet aquesta sonorització es produí en un nom que en tot cas hem de relligar amb el *Bixquert* de la zona Xàtiva-Barxeta-Valldigna-Gata: *Beni-bisgair*: alqueria de *Benibisgair*, te. de Gandia en doc. de 1275-76 (MtzFdo., *DocValACA* I, núm. 1917). Amb això cobraria nou crèdit el supòsit que havíem plantejat que *Bixquert* sortís de BISCARGIS, passant per un inter-¹⁵ medi *Biskárje* > *Biskáir*; cf., però, l'articlelet *Bistax*, infra.

En fi encara hi ha altres noms dependents de la família *bizkar*, però en relació més llunyana, indirecta. Ja hem exposat el caràcter problemàtic o infundat de la relació amb el grup de *Bescanó/Bescàneu*, i amb *Bescaran*. Però el *Bescardal* que hem comentat en aquest últim article, sí que sembla contenir un compost de *bizkar*: sigui amb un *-dale* inexplicat, o bé amb metàtesi de *bizkarr-alde* 'costat de la carena'.

¹ Explicacions recents no és veuen. Dir en abstracte, contaminació de NPP en *-ard*, germànics de *Guiscard*, p. ex., ni satisfà ni té justificació raonable. I tampoc és possible que ell mateix sigui un tal nom en *-hard*, car no hi ha arrels germ. BISK-, BESK- o WISK- (Först). — ² Altres és prudent deixar-los a part, com a possibles derivats de *bosc* o de *busca*, igual que el menorquí *boscarró* (d'AlcM): *La Boscarrona* a Asnurri (a la r. d'Andorra xxxvii, 167.2); el *Buixcoronat* te. Sta. Pola (xxxvi, 131.9), potser de *Puig Coronat*, amb *b-* arabitzant. — ³ A penes cal dir que no es pot pensar en un origen aràbic; solament concebible si fos un compost amb un substantiu *rún imaginari (però a penes existeix arrel *rwn*), precedit de l'article en estat constructe; observant que no existeixen arrels *bšk* ni *bšq* ni *bšk* en àrab, *bsq* és rara i estranya al llenguatge viu, i que l'únic mot vagament semblant (*baskir* 'tapaboques de les mores tunisenques') evidentment no ofereix cap base possible per al nostre orònim. — ⁴ Estu- dien també aquest nom, des del punt de vista dels lingüistes, Schuchardt (*ZRPb* xxxii, 81); i des de la geografia arqueològica Ukert, p. 419, i Othmer *BABL* vi, 339; afegint-hi aquest el dels habitants *Biscargitani* (Plini, III, 2). — ⁵ No comprovo ara si té fonament l'afirmació que s'ha fet d'un bisbat antic de *Bigastro*. Ni si hi ha relació amb el nom de la vila andalusa antiga defensada per la família cristocristiana d'Omar Ben Hafsun. Cf. els articles *Bagastell* i *Bocairent*. Amb res d'això, probablement no es relaciona *Macastre* poble xurro prop de Chiva i Cheste (per més que *m-* i *b-* sovint alternin en base ni tampoc *Montmagastre* (MAMMA CASTRI). Com que *Macastre* és prop d'un branc del riu Magre, penso que pot ser MACR-ASTER.

Biscarri DAg. error de lectura per *biscarsí*, nom de planta (DECat ix, 183a54).

Biscastros, *Biscoi*, V. *Biscarri*

BISERANGA, Morro de ~

Tossal en te. Castell de Castells. Probablement del nom d'un falcònid com el cat. *bisaroça*, del qual dona el DECat. (I, 806-8) moltes variants com *buzok*, *buisard*, *buisonart*; especialment, partint de les aràbigues *bizán* (RMa) i *baizàri* (PAlc, Almakkarí etc.) s'hi endevina fàcilment una derivació (com *-ari-an-*), raonable per a un NL de valls penyaloses no gaire llunyanes de la costa: en les quals, al cim de morros rocosos, solen posar-se els ocells de presa a l'aguait de llurs víctimes.

Bisern, V. *Biert* *-bisgair*, *Beni*, V. *Biscarri*/*Bixquert* *Bisgargis*, millor *Biscargis*, V. *Biscarri*/*Bixquert* i cf. *Bergantes*

²⁵ El BISLAM

Partida muntanyenca de l'hermètica vallada de Tàrbena, altament arcaïtzant; la gran semblança indueix a cercar-li enllaç etimològic amb *Islam*. Per a la *B-* havent-hi abans un prefix amb aires d'article, només veig una combinació: *'álim ál-'Islám* 'el sabedor de l'islamisme', potser nom d'un eremita mahometà, que passaria després a ser el de l'ermitatge; com que la *i* en aqueixos participis actius desapareixia pertot en àrab vulgar, el pas de **Almislam* a *al-Bislam*, amb la corrent dissimilació, no pot deixar escrupol.

Fonèticament no és practicable relacionar-ho amb *Benisme* ni amb l'ètimon Ben-Nāšāmā, que hem pensat trobar-hi.

És versemblant que s'hi relacioni un almenys dels noms següents:

a) *Billa* o escrit *Bitla*, despoblat morisc de la vall de Castell de Castells. Tinc nota d'haver-ho trobat com «el castillo de *Bitla*» (xxxiv, 164.10), però SSiv., s. v. Castell de C., només diu que el 1535 i el 1575, li van assignar *Villa* com anex de la parr. de Cast.d.C., o d'Alcúdia de Castell de C. Ve del ll. *VILLA*, car *LL* romànica es conservava com *ll* en certs parlars mossàrabs; *Bislam*, doncs, també podria ser el dual aràbic *-ân* corresponent, sobretot si s'havia contaminat amb l'ar. *'islam*.

b) Cavanilles troba *Bisbilan* com un dels pobles moriscos de la Vall d'Ebo, despoblat el 1609 (II, m. 206); segons Lapeyre (44), tenia 23 o 28 moriscos en els censos de 1563 i 1602. Aquí semblaria haver-hi el resultat d'una suma o compromís entre *El Bislam* i (a) *Billa* (cf. *Baibles*).

Bisorre, V. *Bijorri* *Bispó*, V. *Bisba* *Bisquerra*, ⁶⁰ *-erres* *Bisquent*, V. *Biscarri*